WASHINGTON

І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 148. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 21-го СЕРПНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, AUGUST 21, 1974 No. 148. VOL. LXXXI.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

УСПІХ ПОЛЬСЬКОЇ ФОТОВИСТАВКИ В КИЄВІ

Київ. — Згідно з повідомленням РАТАУ, у Києві, — подає „Рабочая газета" з 10-го серпня, — закінчилася одномісячна фотовиставка „Польща — країна і люди", присвячена 30-ти літтю створення т. зв. Польської Народної Республіки. На виставці побувало понад 100 тисяч киян і гостей міста і глядачі „з задоволенням підкреслювали, що в експозиції виставки знайшла своє глибоке втілення тема дружби і братерства наших народів".

Очевидно, кияни знають, що спочатку совєтські війська байдуже приглядалися, як німці розправлялися з повсталими у Варшаві, і вступили до неї, як вона була дійсно „розорена", хоча могли б до цього не допустити.

КРИМ ДАВ 5,2 МІЛЬЙОНА ЦЕНТНЕРІВ РИБИ

Крим. — „Кримська правда", як подає „Рабочая газета" з 9-го серпня, пише про „індустрію океану" — „виробниче рибоповство — одну із найважливіших галузей кримської індустрії". Десятки промислових човнів севастопольського об'єднання „Атлантика" і „Керчрибпром" ведуть добування в океаних широтах. В цьому році видобуток риби повинен досягти 5,2 мільйона центнерів. Це в шість разів більше, як десятиліття тому.

ПЛЯНУЄТЬСЯ ВЖЕ НА ДЕСЯТУ П'ЯТИЛЄТКУ

Запоріжжя. — Згідно з поповідомленням „Рабочей газети" з 9-го серпня, газета „Індустріяльне Запоріжжя" пише про те, що „на Запорізькому титано-магнієвому комбінаті почали плянувати соціяльний розвиток колективу на десяту п'ятилітку..."

АВТОРИ КНИГ ПРО УКРАЇНУ З РОСІЙСЬКИМИ ПРІЗВИЩАМИ

Київ. — Російськомовна „Рабочая газета" з 10-го серпня передруковує за РАТАУ статейку „Слово про народний подвиг", в якій перелічується твори на тему „визволення України від німецько - фашистських загарбників", які якраз тепер появилися для „достойного відзначення тридцятиліття звільнення". Книги видані „Політіздатом" України, автори багатьох із них — відомі воєначальники, герої Совєтського Союзу, бувші командири і комісари партизанських з'єднань". Далі йде перелік імен цих „героїв" — авторів, які „відвойовували", а, властиво, нановo окупували українську землю: А. І. Покришкін, В. І. Чуйков, А. Ф. Фьодоров, А. Н. Сабуров, А. І. Родімцев.

Закінчились американсько-єгипетські переговори

Вашингтон. — У спільному комунікаті, опублікованому 19 серпня за підписами державного секретаря Г. Кіссінджера та єгипетського міністра закордонних справ Ісмаїла Фагмі, інформується, що ЗСА забезпечить доставу Єгиптові пшениці на загальну суму 16,5 мільйона долярів. При підписанні комунікату Г. Кіссінджер повідомив, що 100,000 тонн пшениці буде вислано до Єгипту ще до 1 жовтня. Крім того Уряд поробить заходи перед Конгресом, щоб дістати для Єгипту економічну допомогу у висоті 250 мільйонів долярів.

Місто Ню Йорк признало понад 100.000 долярів польській групі для культурних цілей

Ню Йорк. — Польський щоденник „Нови Дзєннік" з 17 - 18 серпня ц.р. інформує, що міська управа Ню Йорку, а стисліше її Бюджетова-рада вирішила виасигнувати 87.000 долярів дотації для т.зв. Польсько - Слов'янського Центру. Гроші повинні бути використані для культурних цілей і для загальної праці згаданого осередку.

Про рішення повідомив польську групу особисто посадник Абрагам Бім, з'явившись ненадійно, як пише газета, до заселеної густо поляками дільниці Ґрінпойнт. В товаристві посадника були ще Томас Бартосєвіч, міський сенатор Страуб та інші. Польсько - Словянський Центр уже раніше одержав 20.000 долярів завдяки старанням президента товариства о. Лонгіна Толчика.

Союзівка влаштовує тенісовий турнір для таборовиків

Союзівка, Керґонксон. — В найближчу суботу і неділю, 24-го і 25-го серпня, на Союзівці запляноване турнір для учасників цьогорічного і минулорічних тенісових таборів. Цей турнір, за нагороди Союзівки, задуманий як підготовка для молодих змагунів і змагунок до великих крайових чемпіонатів, які відбудуться на Союзівці тиждень пізніше під час довгого „вікенду" з нагоди Дня Праці.

Тенісові табори відбуваються на Союзівці на початку літа від 1971-го року. Число їх учасників зростає з кожним роком. Цього року тенісовий табір, який провадили Зенон Снилик та інж. Юрій Савчак, тривав від 22-червня до 3-го липня і в ньому взяло участь 60 хлопців і дівчат у віці 12-18 років.

До тенісового турніру таборовикам слід зголошуватися на Союзівці (914-626-5641). Оплата за дводенний побут на цій оселі УНСоюзу під час турніру — 20.00 дол.

ВАКАЦІЙНИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЯРМАРОК У ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — В суботу 24-го серпня ц.р. о год. 8-ій вечора, з рамени Літературно - Мистецького Клюбу, тут відбудеться Вакаційний Літературно - Мистецький Ярмарок. У ньому участь візьмуть: Уляна Любович, Ганна Шерей, Іван Жуковський, Едвард Козак - Еко, Іван Керницький - Ікер, Микола Понеділок та Ігор Соневицький. Ярмарок тим буде оригінальний, що відбуватиметься у Гантері, у вакаційному оформленні, а його головною атракцією буде Едвард Козак, як Гриць Зозуля. Крім цього, це буде остання нагода оглянути цьогорічну виставку Едварда Козака та його синів — Юрка і Яреми.

НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР НАЙМЕНОВАНИЙ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА ЗСА

Нелсон А. Рокефеллер

Вашингтон. — У вівторок, 20-го серпня о год. 10-ій перед полуднем, як це число „Свободи" починало друкуватись на пресі, президент Джералд Форд повідомив зібраних в Білому Домі представників Конгресу, Уряду та проводи Республіканської і Демократичної партій, що він, президент Форд, після довгої і дбайливої застанови, рішив найменувати на опорожнений пост віцепрезидента ЗСА 66-літнього Нелсона Алдріча Рокефеллера, називаючи при цьому його видатні заслуги на різних високих постах, включно з довголітнім виконуванням уряду губернатора стейту Ню Йорку. Кандидатуру Нелсона Рокефеллера на пост віцепрезидента ЗСА має ще бути затверджена більшістю голосів обидвох Палат Конґресу.

У своєму слові по одержанні номінації Нелсон Рокефеллер підкреслив складність внутрішньої політичної ситуації в ЗСА на сучасному етапі і заявив про свою готовість докласти всіх зусиль для того, щоб ці відносини поправити. Він висловив переконання, що Америка „має всі дані і можливості вийти переможньо з кризи" і знову здобути своє провідне місце у світі. Для цієї мети він працюватиме, якщо його кандидатуру затвердить Конґрес.

Нелсон А. Рокефеллер народився 8 липня 1908 року. По закінченні студій приймав активну участь в американському політичному житті, займаючи у свій час різні пости у федеральному уряді. В роках 1959-73 він був губернатором стейту Ню Йорк, а від часу своєї резиґнації з посту губернатора 11 грудня 1973 року Рокефеллер очолював Комісію для справ критичних альтернатив для Америки.

Президент Форд підтримуватиме обмежену амнестію для дезертирів

Чикаґо, Іллиной. — Промовляючи в понеділок, 19-го серпня, на конвенції Ветеранів Закордонних Воєн, президент Джералд Форд несподівано заявив, що сприяє наданню обмеженої амнестії для дезертирів із американських збройних сил та для тих ,які втекли за кордон, замість відбувати військову службу під час В'єтнамської війни. Своє рішення президент Форд пояснив бажанням „загоїти рани нації" та бажанням дати можливість приблизно 50,000 американським юнакам повернутися до ЗСА та працею заслужити собі на привернення повного громадянства. Президент зазначив, що він далі противиться наданню загальної та необмеженої жадними умовами амнестії для всіх дезертирів і втікачів від військової служби, а заявив, що зарядив, щоб генеральний прокуратор Віллям Саксбі та секретар оборони Джеймс Шлесінджер прослідили цю справу та здали йому звіт до 1-го вересня ц. р., а тоді він рішатиме, яку розв'язку застосувати до окремих випадків. Думають, що президент Форд був би схильний дозволити, щоб дезертири та втікачі спокутували свою провину виконуванням публічної праці, за яку одержували б незначну грошеву винагороду.

Президент Форд покликався на прецеденти, встановлені президентами Абрагамом Лінкольном і Гаррі Труманом, які також були надали обмежену амнестію для дезертирів. Коментатори вказали на факт, що рішення президента Форда цілком противиться становищу, яке в цій справі був займав його попередник Ричард Ніксон, який противився наданню будь-якої амнестії для дезертирів.

Після промови президента Форда на конвенції Ветеранів Закордонних Воєн, крайовий комендант цієї організації, яка нараховує 1.8 мільйона членів, заявив кореспондентам, що його організація не погоджується з президентом Фордом в цій справі та що ветерани далі противляться наданню будь-якої амнестії для дезертирів. Натомість ряд ліберальних законодавців, наприклад, сенатор Джордж МекҐоверн, схвалили рішення Президента. Інші заявляли, що скоріше мусять розглянути конкретні пропозиції президента Форда, заки дадуть свою згоду на таку обмежену амнестію.

Конґрес проголосував створити аґенцію для боротьби з інфляцією

Вашингтон. — У понеділок, 19-го серпня, Сенат і Палата Репрезентантів проголосували дещо відмінні законопроєкти, які пропонують створити окрему федеральну аґенцію для боротьби проти інфляції. Ця аґенція не мала б права наново встановляти примусової контролі над цінами та платнями, а тільки застосувати „моральне переконування", щоб підприємці не підвищували надмірно цін на свої продукти, а робітничі спілки не вимагали надто високих підвишок у заробітних платнях. Аґенція мала б також за завдання подавати до публічного відома, які підприємства та робітничі спілки, на думку аґенції, спричиняють збільшення інфляції. Як відомо, президент Форд 12-го серпня закликав Конґрес створити таку аґенцію, яка мала б наглядати над економікою країни та боротися проти інфляції. Сам Президент тоді зазначив, що не хоче, щоб та аґенція мала право встановляти примусову контролю над цінами та платнями. Ліберальні законодавці в обох Палатах Конґресу хотіли надати цій аґенції більші повновласті відносно контролі цін і платень, але їхні пропозиції були відкинені. Тепер обидва законопроєкти підуть до спільної комісії обох Палат Конґресу для полагодження незначних розбіжностей, хіба що законодавці погодяться прийняти один із законопроєктів в цілості, а відкинути другий.

НА КИПРІ ВБИТО АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА. МАСОВІ ПРОТИАМЕРИКАНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ НА КИПРІ І В ГРЕЦІЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Нікозія. — Греки на Кипрі і в Греції складають вину за події на Кипрі, а в першій мірі за турецьку інвазію та окупацію північної частини Кипру, на З'єднані Стейти Америки. Все це знайшло свій конкретний вияв у масових протиамериканських маніфестаціях в Нікозії та Атенах, включно з руйнуванням американського майна. В самій Нікозії вибух , антиамериканізму призвів 19 серпня до трагічних наслідків. В часі нападу демонстрантів на американську амбасаду прийшло до перестрілки, у висліді якої був важко поранений і небавом помер американський амбасадор на Кипрі Роджер П. Дейвіс. Тоді ж, в часі перестрілки, загинула також секретарка амбасади, кипріотка Антонетта Варнавас. Інтервенція президента Кипру Глафкоса Клерідаса не мала успіху. Тільки з великим зусиллям пощастило збройним частинам Національної ґвардії навести порядок біля амбасади і розпорошити демонстрантів.

Не менше напружена ситуація панує в Атенах, де кожного дня на вулиці виходять молоді демонстранти з окликами „Американці, вертайтесь домів!", „Кіссінджер — вбивник" тощо. Демонстрації найчастіше відбуваються недалеко площі, на якій побудовано пам'ятник Гаррі Труманові, американському президентові, який врятував Грецію перед комуністичною окупацією. Незважаючи на таку ситуацію державний секретар ЗСА Г. Кіссінджер продовжує заходи, щоб допровадити до погодження між Грецією і Туреччиною і до замирення на Кипрі. Г. Кіссінджер є у постійному контакті з урядами Греції, Туреччини та Кипру, пропонуючи американське посередництво, але покищо ніяких конкретних успіхів немає. Одиноким позитивом є заява турецького уряду, що турецькі війська респектуватимуть демаркаційну лінію на Кипрі і що Туреччина приготована звільнити „деякі частини" окупованої території Кипру.

В Греції переведено реорганізацію командування збройних сил

Атени. — Найвища Рада для Справ Національної Оборони, яка почала знову діяти з приверненням в Греції цивільного уряду, перевела далекойдучу реорганізацію командного складу грецьких збройних сил. Як можна було надіятися, з ключевих командних постів усунено всіх цих старшин, які або належали до військової хунти, яка правила Грецією упродовж останніх семи років, або з нею співпрацювали. Ніяких обвинувачень проти членів хунти досі не видвигнено, хоч лівий грецький лідер Андреас Папандреу виступив з домаганням притягнути до карної відповідальности окремих членів хунти. В цьому він знайшов підтримку серед лівих кіл, які находяться за кулісами демонстрацій проти ЗСА. Прем'єр-міністер Константин Караманліс заявив тільки у зв'язку з вісткою про вбивство американського амбасадора на Кипрі, що грецький уряд застосує „найсуворіші заходи" у випадку того роду демонстрацій в Греції.

В рямках реорганізації командного складу грецьких збройних сил звільнено шефа штабу ген. Г. Бонноноса, на місце якого прийшов ген. Діонізій Арбузіс, який був у неласці в хунти. Командуючим армією назначено ген. Йоанніса Давоса на місце ген. А. Галатсаноса. Ген. Давос належав до групи цих грецьких старшин, які причинилися до ліквідації хунти. Звільнено з активної служби і переведено на пенсію крім того вісьмох генералів. Невідомо тільки, яка доля зустріне ген. Деметріоса Іоаннідеса, який очолював військову поліцію і був опорою військового режиму. Покищо він находиться на шестимісячній відпустці.

130 держав заступлені на конференції для справ населення світу у Букарешті

Букарешт. — Згідно з визначеним пляном перша світова конференція для справ населення у світі ,скликана з ініціятиви Об'єднаних Націй, почала свою працю 19 серпня в будинку румунського парляменту — „Палаті республіки". В конференції беруть участь делеґації 130 держав. При відкритті головними промовцями були генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм, румунський президент Ніколя Чауческу та генеральний секретар конференції д-р Антоніо Карільйо Флорес. У всіх промовах підкреслювано конечність мати на увазі засаду суверенности кожної держави, яка, як це зокрема підкреслив Чауческу, може і має право вирішувати всі питання, що стосуються її внутрішньої політики, в тому й справи населення. Головою конференції обрано румунського міністра закордонних справ Георгія Маковеску. На церемонії відкриття було понад 3,000 учасників. Привітання від президента Джералда Форда прочитав голова американської делеґації Каспар Вайнберґер. У привітанні Президент підкреслив, що справа населення світу „оставатиметься в в центрі нашої уваги до кінця цього століття".

Два українські альпіністи здобули три вершки в Болівії

Ля Паз, Болівія. — Андрій Навроцький та Роман Лаба, два українські альпіністи, знані в українському суспільстві з їхніх гірських зусиль, здобули три гірські вершини тут під час їхньої подорожі на цьому південно-американському континенті. Слід згадати, що Р. Лаба також широко знаний в міжнародних альпіністичних колах.

Протягом одномісячного побуту тут, від половини червня до половини липня, Навроцький та Лаба, разом з п'ятьма іншими членами цієї американської експедиції, здобули вершки Уаяна Потосі, Кондорірі та ель Пімані, кожний з яких має приблизно 6,000 метрів височини в горах Кордієра Реаль. Ця експедиція була важна тим, що група альпіністів здобула ці вершки новими шляхами, досі ніколи не пробованими.

Після альпіністичних успіхів Лаби і Навроцького, американські інформаційні аґенції передали ряд інтерв'ю з українськими альпіністами. Також радіовисильня „Радіо Панамеріка", передавала звідомлення про їхні успіхи та інтерв'ю з ними. В кожній місцевій газеті та в радіовисильнях згадувано, що Навроцький і Лаба є українського походження.

У ВАШИНГТОНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ АКЦІЯ В ОБОРОНІ В. МОРОЗА

Вашингтон. (Комітет на Оборону В. Мороза). — В суботу 17 серпня 1974 року — як це вже коротко в „Свободі" інформовано — Комітет на оборону В. Мороза у ЗСА зорганізував демонстрацію солідарности з В. Морозом і голодуючими студентами у Вашингтоні. Демонстрація відбулася у парку між Білим Домом і амбасадою СССР і у ній взяло участь понад 150 осіб. На відміну від інших демонстрацій, які мали політичний характер, ця демонстрація мала виразний гуманітарний аспект і на ній промовляли лише молоді студенти, які вже від кількох тижнів або брали участь в голодівці, або були членами допоміжної групи Комітету.

Демонстрацією керував співголова Комітету Є. Іванців і її започаткували український католицький і православний священики співом „Боже великий, єдиний". Після представлення голодуючих і гостей з Канади, першим виступив учасник голодівки в Оттаві Андрій Семотюк. Процитувавши слова Шевченка „Страшно впасти у кайдани і вмірать в неволі, а ще гірше спати, спати і спати на волі", він підкреслив важливість таких акцій, які відбуваються в обороні В. Мороза і які розбуджують український дух, він поставив наголос, що „вже час нам пробудитися" і закликав до дальшої праці в обороні В. Мороза. Ігор Підгірний з Вінніпеґу, процитувавши слова М. Осадчого, підкреслив вагу солідарности українських студентів Канади і ЗСА у спільній праці.

Черговим промовляв Андрій Міхняк, який був у тому часі на 18-ому дні голодівки. Його появу біля мікрофону присутні сприйняли голосними оплесками. Промовець виснажений довгоденною голодівкою і недосипанням, хоч старався держатися мужньо, боровся з обезсиленням, щоби сказати своє слово до кінця. А. Міхняк говорив помало і з притиском: „Тому чотири тижні ми приїхали до Вашингтону. Ми знали, що від 1-го липня голодує Мороз і ми якось хотіли стати в його обороні. 31-го липня ми почали голодівку, довідавшись про великі успіхи Комітету в Канаді. Ціль нашої голодівки — звільнення В. Мороза, інтервенція президента Дж. Форда перед совєтськими властями та одержання інформацій про стан його здоров'я... На самому початку голодівки всі ми погодилися пожертвувати своїм здоров'ям і своїм часом, щоб

(Закінчення на стор. 3-ій)

АКАДЕМІК А. САХАРОВ ЗААПЕЛЮВАВ В СПРАВІ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА ДО МІЖНАРОДНОГО КОНҐРЕСУ МАТЕМАТИКІВ

Москва. — У зв'язку з Міжнародним конґресом математиків у Ванкувері, Б.К., Канада, академік Андрей Сахаров вислав на адресу учасників цього конґресу апель з закликом виступити в обороні українського математика Леоніда Плюща, який тепер находиться у закладі для божевільних. У своєму апелі А. Сахаров пише:

„Я звертаюся до математиків, зібраних на своєму Світовому конґресі, з проханням виявити співчуття щодо трагічної долі їхнього колеґи совєтського математика Леоніда Плюща. Плюща арештовано в січні 1972 року і після перебування протягом одного року у слідчій тюрмі він уже півтора року находиться у нелюдських умовах в Дніпропетровській тюремній психіятричній лікарні МВД СССР. Плющ терпить за свої громадські виступи, які були пронизані духом гуманности, прагненням до правди і справедливости. Виступи Плюща і подробиці його справи були публіковані на Заході і можуть бути Вам доступні. Я закликаю Конґрес схвалити резолюцію на захист Плюща і розпочати всі можливі заходи з метою його спасти.

2 серпня

Андрій Сахаров,
Академік

П.С. Я прошу організаційний комітет Конґресу довести це моє звернення до відома всіх учасників Конґресу".

Міжнародний конґрес математиків запляновaний на час від 20 до 30 серпня ц.р. в Університеті Британської Колюмбії у Ванкувері. Як довідуємося, в цьому конґресі візьмуть участь також українські вчені - математики з ЗСА і Канади, в тому проф. д-р Осип Андрушків, голова НТШ в ЗСА, д-р Роман Андрушків, проф. Володимир Вожаківський — всі з ЗСА та проф. Іван Дерпко з Торонта, Канада.

Появилося чергове число „Хроніка поточних подій"

Москва. — В половині минулого тижня тут появилося 32-е число „Хроніки поточних подій", самвидавного дисидентського російськомовного видання, яке на терені СССР вже публікується сьомий рік. Останнє число, як інформують, має 25 сторінок і містить дані про арештування, обшуки, суди, а також інформує про відносини у совєтських концтаборах. Більшість інформацій у „Хроніці" — речі і справи та події за межами СССР відомі. 8 сторінок останнього числа „Хроніки" займають передруки матеріялів з „Хроніки Литовської Католицької церкви" чч. 9 і 10.

Ярмоленка таки вивезли до СССР

Перт, Австралія. — Григорія Ярмоленка, молодого 18-річного студента музики з СССР, який забажав був залишитися на постійно в Австралії і справу якого на домагання австралійців розглядав Найвищий Суд — вивезли окремим совєтським військовим літаком в невідомому напрямку. Міністерство закордонних справ Австралії в окремому комунікаті повідомило, що правдоподібно Ярмоленко таки змінив своє попередньо висловлене бажання і таки дійсно бажає повернутися назад до СССР. Преса однак уважає, що помилка полягає в тому, що Ярмоленко фактично не знайшов правдивої опіки австралійських властей і його не було ізольовано від „опіки" совєтських чинників, але навпаки, „опікунам" дано забагато свобід для індивідуального тероризування молодої людини. Тим разом юнія робітників летунських компаній не ставила жадних перешкод і підпорядкувалася рішенню судових чинників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загроза перенаселення світу

Міжнародна конференція для справ населення світу, яка якраз тепер відбувається у столиці Румунії, Букарешті, має за завдання звернути увагу на особливу загрозу, перед якою находиться людство, а саме — перенаселення і усіх зв'язаних з цим наслідків політичного, соціяльного й економічного характеру. Ця справа, як знаємо, не нова і на неї вказували вже від давнього часу окремі вчені і суспільні діячі.

Сьогодні це питання стає щораз то гострішим і щораз то сильніші є домагання знайти на нього задовільну відповідь, якщо людство не має найтися в обличчі катастрофи. Справа в тому, що з покращанням економічно-соціяльних умовин у цілому світі настала доба „експльозії населення" у всіх країнах, а головно цих, які ступили щойно на шлях економічного розвитку. Приймаючи існуючий під сучасну пору рівень природного приросту населення в світі, за найближчих 35 років на Землі житиме майже 8 більйонів людей, тобто кількість людей подвоїться. Найвищий приріст населення мають країни економічно недорозвинені — 2.4 відсотки, що само по собі становить велику небезпеку. Враховуючи обмеженість природних ресурсів на Землі, справа висоти числа людей набирає засадничого значення, якщо окремі держави мають зберегти відповідний життєвий стандарт для своїх мешканців.

Проте, опоненти контролі приросту населення покликаються на факт, що досі ще далеко не використано всіх ресурсів прохарчування і цей аргумент відкидають, як безпідставний.

Є очевидним, що питання числа людей на Землі безпосередньо в'яжеться з питанням плянового регулювання цього числа, тобто з питанням регулювання народин. Як відомо, цей аспект цього питання викликає найбільші суперечки, які заторкують не тільки економію, соціологію, біологію, але також теологію. Ситуація сьогодні така, що коли б навіть усі люди погодилися з конечністю контролі народин, то вони ніяк не погодяться, коли на порядку дня вирине питання способів і форм та техніки такої контролі.

Перша міжнародна конференція для справ населення світу має перед собою дуже складне й відповідальне завдання. На сучасному етапі ще не існують передумови для позитивного вирішення цього питання, але позитивним є вже те, що його розв'язку людство готується шукати колективним порядком.

Занедбана добра традиція

В одному із американських дотепів, характеристичних для американського способу життя, кажеться про смерть моряка на кораблі, на якому не було священика, щоб небіжчика поховати. На запит капітана, чи хто з моряків знає, як ховається небіжчиків, зголосився один з них, зняв шапку та підійшов до кожного, щоб зібрати пожертви на добру гуманітарну ціль. Пожертви бо на добрі цілі є справді однією з найбільш типових прикмет американського способу життя. Тут жертвують усі, від „Дядька Сема"-держави починаючи, а на кожному громадянинові кінчаючи.

Цю шляхетну прикмету своїх співтромадян прийняли й українці вже від самих початків свого поселення в цій країні. Промовисто свідчать про це сторінки багатьох річників „Свободи", заповнені довгими списками пожертв на найрізноманітніші народні цілі, від закупу дзвонів та іншої допомоги своїм односельчанам в Старому Краю починаючи, а на всіляких всенародних гуманітарних, виховних та політичних цілях кінчаючи.

Пожертви продовжуються і в наших часах, але дещо з цих добрих традицій ми вже занедбуємо, до чого на свій лад причинилася власне наша преса. Ще до Другої світової війни в „Свободі" не поміщувано жадного допису з таких товариських імпрез, як весілля, родинні ювілеї тощо, як в дописі про таку імпрезу не було згадки про пожертви на народні цілі. Власне цю добру традицію тепер майже цілком занедбується. Наша преса одержує і часто друкує довжелезні дописи про такі весілля та родинні ювілеї, на яких „столи вгиналися від смачних страв", описується пишні одяги, цитується високопарні, патріотичні промови, зворушення ювілятів тощо і на тому кінець. Нікому й на думку не прийшло, щоб при цій нагоді подумати про наші народні потреби та бодай „капнути" якусь пожертву. Очевидно, що трапляються вийнятки, але вони тільки потверджують засаду. Це велика шкода, бо збірка пожертв на народні цілі зразу ж надає більшого, шляхетнішого та ширшого характеру й самій родинній імпрезі, перетворює її в своєрідну національну імпрезу.

Ми повинні вернутись знову до тієї світлої традиції пожертв на народні цілі з нагоди родинних і товариських імпрез. Газета на свій лад до того причиниться, як у майбутньому друкуватиме тільки такі дописи з тих родинних і товариських імпрез, у яких буде згадка про пожертви на народні цілі. „Свобода" придержуватиметься цієї засади.

М. Л-ий

НЕСПОКІЙ В УКРАЇНІ ТРИВОЖИТЬ МОСКВУ

Допис свого кореспондента з таким заголовком помістила недавно „Крищієн Сайнс Монітор". У Статті написано:

Україна — друга щодо населення із 15 совєтських республік. Ця врожайна країна здавна була тереном невгалмовного націоналізму. Тепер же перший секретар партії Володимир Щербицький накинувся з цілою силою на західні та східні впливи, за безупинні неспокої в Україні. 16-го травня остерігав він пленум свого центрального комітету, що „буржуазна демократія" й „американський спосіб життя" беруться як „мірило й ціль для всіх народів". „Ворожа пропаганда розпалює психологію приватної власности й оживляє релігійні забобони", — нарікає Щербицький. „Українські націоналістичні організації за кордоном наладнали зв'язки з сіоністами й маоїстами", — говорив він далі й тим самим вперше признав, що китайські радіоавдиції в українській мові мають вплив на спосіб думання його співгромадян.

Українців є розмірно більше в концентраційних таборах, ніж членів інших більших етнічних груп. Беручи під увагу промову Щербицького, міг би хтонебудь думати, що вся Україна спалахнула протисовєтською діяльністю. Одначе, коли Брежнєв минулого липня відвідав столицю України Київ, щоб нагородити Україну „орденом дружби совєтських народів", то не вагався їхати відкритим автом вулицями Києва.

Протиросійський і пробуржуазний настрій бере свій початок певно головним чином з раніше польських і свого часу австрійських західніх територій, але він існує теж і в інших частинах країни. Рух цей видно не надто сильний і не відбивається на продукції. Україна не палає у вогні революції. Ідеологічні розходження в Україні лише трохи різняться від ідеологічних розходжень у корінній Росії. Ті розходження сильно закорінені серед людей, які почуваються покривдженими, та в західніх частинах краю, вони ненавидять русифікацію, що усе збільшується. Петро Шелест, попередній перший секретар, намагався змінити свій режим на кінець свого урядування радше українським патріотизмом, ніж масовими арештуваннями. Кремль став побоюватися, що Шелест хоче бути українським Тітом. Одного за одним Шелестових однодумців в українському „апараті" заміньовано однодумцями Брежнєва. Коли у грудні 1971-го року центральний комітет у Москві постановив зліквідувати „Хроніка поточних подій" і всі інші підпільні журнали Самвидату (їх багато є в Україні), в Краю почалися масові арештування інтелектуалістів. Шелеста усунули з його становища першого секретаря, а в травні 1972-го року на його місце настановили Щербицького.

В численних промовах новий секретар шалено громив на „поважні порушення партійної дисципліни" і „широко розгалужену нездатність серед службовців". В довгій промові в квітні 1973-го року він робив закиди, що високі службовці не були доволі суворі у здавлюванні націоналізму. Щойно після вийнятково доброго врожаю масові репресії зменшились. Тоді нова політика партії взяла собі за жертву найзнатніших інтелектуалістів. Повели „ідеологічно виховну офензиву".

Рідко коли найвищий службовець неросійської совєтської республіки признавав так відверто вплив західніх моральних і політичних понять і успіх еміграційної пропаганди. „Широко закроєна кампанія на користь буржуазної демократії", мовляв, не вгаває. Агітатори, які дістають вказівки із Заходу, стараються здискредитувати відпруження. Знову вже „ідеалізують минуле". Рівночасно з еміграційною пропагандою деякі артисти й інтелектуалісти проголошують свою незалежність від суспільности й вихвалюють „чисте мистецтво". Всяких ренеґатів представляють як „борців за людські права". Разом із „спекулянтами, злодіями, неробами й п'яницями" заатаковано, релігійні культи й „забобони". Чужі пропаґандивні центри, мовляв, використовують релігію для цілей ідеологічної диверсії і як засіб для поширювання „націоналістичних і сіоністичних поглядів". „Національний комунізм" став протирежимним кличем.

Відбувається міжнародна конференція в справі збільшення харчових продуктів

Маямі Біч, Флорида. — У вівторок, 20-го серпня, тут розпочалася 4-денна міжнародна конференція, яка має на меті обговорити способи збільшення харчових продуктів в Західній Півкулі. Понад 1,000 спеціялістів із 25-ох держав старатимуться виготовити спільні пляни, особливо для поборювання голоду в багатьох країнах Південної Америки. В конференції беруть участь економісти, лікарі, спеціялісти від сільськогосподарських справ тощо. Офіційна назва конференції є: Конгрес Західньої Півкулі для справ прохарчування, а спонзорами є Американська Медична Асоціяція, Канадське Товариство для справ харчування та Латиноамериканський Союз для справ харчування. Організатори конференції плянують передати свої рекомендації всім урядам Західньої Півкулі.

Володимир Мацьків

ПЕРЕД ПОЧАТКОМ НОВОГО ШКІЛЬНОГО РОКУ

Незабаром розпічнеться новий шкільний рік і всі школи заповняться роями дітей і молоді, щоб продовжувати здобувати знання, приготовляючись до життя і праці та співпраці з іншими людьми.

Школа є одним з найголовніших чинників, що діють на розвиток молодої людини і дотепер не придумано ще чогось більш конечного і краще діючого. І цим школа залишиться, мабуть, ще на довгі літа, виконуючи свої завдання, не зважаючи на те, що вона натрапляє щораз більше на важкі трудноші, яких міродайним чинникам не легко перебороти.

Рівень навчання в тутешніх школах не у всіх одинаковий, при вступах до них, особливо середніх і вищих, провадиться селекція при допомозі різних „тестів" і тим самим не всі учні попадають до тих шкіл, в яких вони хотіли б учитись. Це треба мати на увазі всій нашій молоді, яка бажає здобути вищу освіту, а перш за все її батькам, які повинні цю справу пригадувати доволі часто своїм дітям на протязі цілого року. Ці „тести" можуть виявити не раз і таке, чого молодь не сподівається.

Звичайно вписи до тутешніх шкіл відбуваються перед літніми вакаціями і у великій більшості наші діти вже записані, та на тому не кінчається турбота батьків, що їх пов'язується зі школою. Тут не йде мова про такі турботи, як закуп одягу чи взуття для дітей, що в часі вакацій зужилися, чи стали затісні, не про всілякі шкільні оплати, які батьки повинні вплачувати на рахунок шкіл, бо це справи самозрозумілі.

Хочу торкнутись іншої, важливішої справи. Головним завданням школи мусить бути належне виховання дітвори. На жаль, у численних тутешніх школах і тутешніх умовинах, в яких ці школи працюють, ця справа майже неможлива. Величезна кількість дітей по школах, численні кляси з кількома або й кільканадцятьма відділами (в середніх школах) не дозволяють учителеві докладніше пізнати учнів і тим самим на ужиття відповідних виховних дій, тим більше, що навіть оцінки поступів даються учням радше механічно, при допомозі різних тестів та машин-компютерів. Досвід каже, що й не всі учителі на тутешнім терені заслуговують на повне довір'я. Тому на справи виховання повинні звернути пильну увагу батьки, тим більше, що вік, в якому живемо, це, як каже Д. Донцов, „вік тріюмфуючого хама, вік отарности". На нашого сина, чи дочку на кожному кроці чигає небезпека і то тим більша, що більше місто, в якому живемо.

Ворог, який може спіймати нашу дитину, чигає на кожному кроці, він може легко її опанувати, тим більше, що підростаюча молодь дуже податлива на опінію своїх співтоваришів та впливи осіб, які вміють здобувати довір'я до себе. Тут слід звернути особливу увагу на сучасну епідемію вживання наркотиків. У нас віриться звичайно, що наші діти доволі відпорні на всяке зло і тим самим не має причини так дуже турбуватися такими справами. Таке ставлення справи дуже небезпечне, бо маємо вже чимало доказів, що і наші діти, і то діти з інтеліґентських і заможніших родин, далися на спокусу цьому ворогові. Чуємо про наглу смерть молодих людей, про безвихідне каліцтво деяких з них, але про причини цього — сувора мовчанка. Тому на цю справу треба батькам звернути дуже - дуже бачну увагу.

Не меншою небезпекою, яка грозить нашій молоді, є заник рідної мови та відчужування від рідного пня. Ми, звичайно, тішимося та пишаємося, коли почуємо чи прочитаємо про якісь користні виступи чи успіхи нашого молодого покоління, але при тому часто забуваємо, що кількість цієї молоді відносно невелика. Великий відсоток нашої молоді мовчки відходить від нас і ми про це звичайно не знаємо, або не хочемо знати.

Щоб краще виконати наші батьківські обов'язки і тим самим затримати наше молоде покоління при своїй спільноті, треба подбати, щоб ця молодь пізнала, хто вона, чому ми опинились поза рідною землею, які обов'язки тяжать над нами і яке майбутнє перед нами. Ця молодь повинна пізнати, як слід, рідну мову, рідну культуру, релігію, наше минуле і все те, що нас в'яже з рідною землею. Найкращим засобом до цього є „Рідна Школа", до якої треба посилати всіх наших дітей від наймолодших літ.

Але рівночасно з тим спадає на наших батьків ще один обов'язок. Не маючи своєї держави ані інших чинників, що мали б щиро взяти на себе цей обов'язок, його мусять виконати самі батьки. Вони повинні подбати, щоб рідна школа стояла на висоті своїх завдань, щоб надрядні чинники: Шкільна Рада, Координаційна Виховно - Освітня Рада і інші, мали цю школу під своєю постійною опікою і під професійним наглядом.

Але і це ще не все. Справа виховання молодого покоління, це в сучасну хвилину дуже складна справа і тут далеко не вистачають батьківські та материнські інстинкти. Тут треба знання і то поважного знання. Тому дуже треба, щоб батьки, зокрема ці молодші, більше дбали про здобуття такої освіти, яка допомогла б їм добре виховати своїх дітей. Тому треба читати відповідні виховні твори. Треба вимагати, щоб Шкільна Рада, КВОР чи СКВОР такі книжки та журнали видавали, бо наші діти, це куди більша цінність, ніж всі достатки та вигоди цілого світу. Змарнувати цю цінність було б великим злочином. Наші діти будуть не тільки продовжувати наш рід, але і справу нашого знедоленого народу, що на нього націлилося так багато наших ворогів, які хотіли б, щоб цей нарід чимскоріше зник з лиця землі.

Життя — це боротьба і ми мусимо боротись не тільки за нашу сучасність, але й за майбутність.

Мирон Федорів

ДЕНВЕР І КОЛОРАДО

Про Денвер і стейт Колорадо писали вже різні кореспонденти та принагідні наші дописувачі і, хоч зайвим здавалося б повторюватися за ними, одначе для пригадки тим, що цікавляться красою природи, життям наших церков та громад — не зашкодить.

Назагал цією околицею американського суходолу з наших людей мало хто цікавиться, за вийнятком лише деяких спортовців — лещатарів, любителів гір та тих, що користають час від часу з гірських теплих і мінеральних купелів. У більшості наші вакаційники цікавляться східніми теренами З'єднаних Стейтів, де густіше українське скупчення і більше нагод до різних зустрічей, що й цілком оправдане, бо такі зустрічі дають багато психічного задоволення, а з тим і підйому для дальшої праці серед сірої буденщини.

Проте наші вакаційники нехай візьмуть до уваги, що зміна в їхніх виїздах має теж чимало значення для їх відпочинкової наснаги, бо кожне інше місце обдарує новими враженнями та переживаннями. Хто вдало вміє вибирати особливі траси і місцевості для своїх, відсвіжуючих розум та дух, вражень та переживань, той збагачує себе багатьма відомостями та преріжними спогадами. Правду кажучи, вся Північна Америка гарна й цікава, навіть такі стейти, як пустельна Арізона чи холодна Аляска. Але є стейти, що прямо полонять нашу увагу своїм чаром і красою. З них Колорадо — це взірець одного з найкращих і найцікавіших, де поруч краси гір, їх імпозантности, чудес та екзотичности, клімат у першу чергу приваблює кожного своєю особливістю.

У східній частині цього стейту, де широко розкинулось місто Денвер, переважає клімат підгірський, помірний, з чистим та сухим повітрям, з постійно блакитним небом, часто засіяним чарівними декоративними хмарками, там добра, гірська холодна вода, опади рідкісні, а сонця, 315 днів у році. Тут і зима інша, як деінде, звичайно початок її зимніший, але вже від половини січня починається пора погідна з температурою пересічно 50 ступенів, а часто й вище. Теж і снігів тут взимку небагато, що, впавши, під промінням сонця та проридженим повітрям не тримаються довго, часто по двох-трьох днях танугь і на очах зникають. Значно холодніше у східній напівпустельній частині стейту Колорадо, де закінчується степове плоскогір'я й починаються масиви Скелястих Гір з їх уже типовим гірським кліматом, зі снігами на верхах навіть влітку, а ці верхи сягають повище 14 тисяч стіп: Мавнт Евенс, Елберт, Пайкс Пік та інші. В цій гірській західній частині стейту Колорадо сніжних опадів взимку і дощових влітку значно більше, хоча холоду не відчувається по міжгірських долинах, де температура небагато різниться від степової східньої частини стейту, й де життя, особливо в туристичних та купальних місцевостях, пливе нормально, а навіть досить жваво.

Стейт Колорадо, назва якого походить від кольорових скель і гір та різноманітної в них зелені літом і зимою, відомий на увесь світ його красою та туристикою, до нього з'їжджаються зацікавлені відвідувачі з цілого світу, й тому особливо в Денвері й інших гірських та підгірських містечках сила силенна мотелів та будинків з апартаментами, що з них деякі є власністю, або під зарядом наших людей. Тут осідає на постійний побут багато емеритів, щоб під синім небом, у кращім кліматі доживати спокійно віку. Місто Денвер саме є цікаве й особливе. Не відчувається тут тиску великоміського масиву, що дуже часто пригнічує людину й робить враження „камінного саду", як окреслив це дуже влучно один з наших молодих поетів. Це місто, майже наскрізь мешкальневе, прозоре й легке, справляє враження більшої оази, що розрослася на пустелі й купається в блакиті неба, зелені травників і дерев та численних парків і алей, з багатьма озерами та рікою Савт Плетт з її допливами. Має воно невелике, але показне середмістя, подекуди зі старими стилевими будівлями, яке щойно тепер почало розбудовуватися по модерному, бо перед тим на це міська рада не дозволяла для збереження первісно - піонерського характеру його. Та нове життя, поступ і нові ідеї перемогли й пороблено заходи розплянувати місто так, щоб воно стало взірцем одного з найкращих міст, а можливо й столицею ЗСА, з огляду на дальшу його віддаль від морів та гори, з їх великими можливостями для використання.

Стейт Колорадо нараховує 2,500.000 населення, місто Денвер має 1,228.000 і щороку побільшується досить значно, бо приїжджають сюди не тільки емерити, але й фахівці до різних фірм та установ, бо Денвер, це центр Середнього Заходу. А є тут багато таких фірм, як Ганнівел, Стерн Раджерс, Мартін Марієтта, Гейтс, Ай Бі Ем та інші, тобто інженерсько - будівельні,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ярослав Лешко

ІНАВҐУРАЦІЙНА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА В ГАНТЕРСЬКІЙ „ҐРАЖДІ"

З нагоди нового літнього сезону, коли велика кількість української громади знову починає думати про відпруження від щоденної праці, хочу звернути увагу читача на гантерську громаду, де вже понад п'ятнадцять років твориться релігійно - культурний український осередок.

Останнього року в цей час завершено в Гантері один з найбільш амбітних проєктів тієї працьовитої громади, коли під проводом д-ра Івана Макаревича виконано й відкрито для публіки т. зв. Ґражду, репліку української дерев'яної архітектури: Мета її — служити мистецько - культурним центром.

Цю подію завершено небуденною оказією виставки п'ятьох із найбільш заслужених сучасних українських мистців: Михайла Мороза, Петра Холодного, Миколи Бутовича, Едварда Козака та Михайла Черешньовського.

Збірка праць тих п'ятьох мистецьких сил на відкритті виставки новозбудованого центру дала нам нагоду застановитися і радіти розвитком нашого культурного життя у діяспорі.

В наступних рядках в мене бажання поділитися думками про праці тих п'ятьох мистців, котрі вже довгі роки присвячували і присвячують свій талант, щоб збагатити і затвердити суть нашої мистецької спадщини.

МИХАЙЛО МОРОЗ

Праці Михайла Мороза, одного з найбільше визначних сучасних українських мистців, представлено на цій інавґураційній виставці малюнками мертвої природи, портретами та пейзажами.

З них найбільше досконалі пейзажі, де талант і сила мистця найбільше виразно проявляються. Вони найкраще віддзеркалюють Морозову глибоку любов та повне зрозуміння природи, і в них буденність світу перетворюється у особисту розмову між мистцем і темою образу.

Красвиди Мороза, то гра яскравих (в більшості) барв і сильних, виразних накреслень пензля. Така сильна, енерґійна інтерпретація природи конфронтує глядача. Ми стрічаємося із силою візії та виконання, і наша реакція, мимохідь, повна напруги. Ми перетворюємо свою особистість в особистість мистця, — і глядимо на природу його очима. Щоб вповні сприйняти суть красвиду Мороза, його остаточну ціль, ми примушені просто фізично працювати. Зблизька, образ перемінюється в енерґійне накреслення пензля, у якому тяжко добачити будь-яку подібність: тільки тоді, коли глядач відступить від образа, починає пізнавати форми, котрі суґерують форми в природі — чи то ріку, гору, камінь, чи барвисту композицію дерев. Але, то тільки суґестії, бо Мороза красвид — не копія природи, але глибоко пережитий момент. В праці Мороза з 1951-го р., „Ґренд Ґордж", наприклад, виразно видно силу й динаміку його уяви. Образ охоплює широку панораму гір і левад. Він розвиває цей мотив у нижній частині композиції, де є барвисті кольори скупчених цвітучих дерев чи квітів, котрі, неначе вулькан, вибухають і виливають із себе цілий красвид. У вищій частині образу мистець неначе старається улаґіднити, утихомирити цю інтенсивність кольориту і виконання. Панорама левад окреслена більш обмеженими кольорами та спокійнішим пензлем. Все це покрито тихими синіми горами, котрі, неначе спокійні хвилі моря, охоплюють усе, в той сам час підкреслюють чітко Морозове повне зрозуміння безмежности і різноманітности природи.

ПЕТРО ХОЛОДНИЙ

Холодний представляє зовсім відмінну мистецьку особистість. Його творчий темперамент значно різниться від Мороза.

Українська публіка є найближче познайомлена з його релігійними творами. Іконостас церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, наприклад, розмальований Холодним. Але його мистецтво обіймає також мертву природу, докладно виконані малюнки жуків та пейзажі. У Холодного не тільки різноманітність у тематиці, але й у виконанні, і тим в його творчості є певна внутрішня динаміка і логіка.

Можливо, найбільше складні малюнки Холодного — його ікони. Тут мистець поринає у давню традицію історії мистецтва, що сягає — початків візантійської імперії. У тих малюнках Холодний примушений пристосувати своє мистецтво під виразно окреслену формулу фронтальности, певної релігійної ієрархії, де кожний колір не тільки колір, але й символ, де кожна фіґура святого має своє призначене місце і символічне значення. Іншими словами, тут мистець входить в дуже обмежений артистичний момент, де, до більшої чи меншої міри, всі правила виразно окреслені. Холодний розуміє ці правила досконало, притримується їх, але в той сам час надає свою особистість тим фіґурам, котрі вже так часто і геніяльно репрезентовано в історії мистецтва. Його релігійні малюнки не є копією релігійних творів, але є індивідуальною інтерпретацією тих творів, котра в той сам час продовжує цю давню традицію.

Красвиди Холодного різняться засадничо в порівнянні із красвидами Мороза. Там, де Мороз знаходить в природі силу, енерґію, святкування всього, що живе, пейзажі Холодного шукають в природі делікатного нюансу, цікавих і часто складних композицій, чуттєво подібраних, тихих кольоритів та ніжного імпресіоністичного виконання; це все для нього мов відпруга від яскравих кольорів ікон, та їхнього інтенсивного докладного виконання.

Холодного малюнки жуків є його „особистими іконами". Тут, в нього знову прецизійність виконання, яку знаходимо в його релігійних образах. Називати ті цікаві малюнки ілюстраціями було б дуже помилково. Відношення розміру жука до розміру образу, відношення та фактури між жуком та площиною, на якій він мальований, — все це важливі проблеми для мистця, і примушують нас глядіти з увагою на них.

Ці відмінні вияви в працях Холодного знаходять певне співжиття, співвідношення у його образах мертвої природи, де можна спостерігати усі його підходи до творчости, так що є малюнки мертвої природи, котрі виконані в більш імпресіоністичний спосіб, але знаходимо також твори, як наприклад його „мертве листя", де, як в його образах жуків, так в релігійних малюнках, він підкреслює прецизійність виконання.

МИКОЛА БУТОВИЧ І ЕДВАРД КОЗАК

Праці Миколи Бутовича і Едварда Козака мають тематичну, і під певним оглядом, стилеву подібність. Для обох, український фольклор є підставою їхньої творчої уяви. Але їхня інтерпретація фольклору є, до певної міри, відмінна. Бутович в образах застановляється над містерією наших предків, над темним, страшним і чудовим лісом, де живуть одчайдухи й русалки.

Козака тематика є більш зорієнтована на український сантимент — українське село, аркан довкола вогню, любов гуцулки і гуцула і т. д. Формально також їхнє мистецтво, особливо Козака, але також і Бутовича, полягає на деякій абстрактності форм, що має своє остаточне джерело в кубізмі. Під оглядом джерел, Бутовича мистецтво більш різноманітне, бо в нім можна також спостерегти зацікавлення в мистцях символістах, сюрреалістах та навіть у фантазійних ранніх малюнках Шагала. Обмежена кількість праць Козака на цій виставці не дала нагоди застановитися глибше над повною творчістю мистця, талановитого карикатуриста, широко відомого й цінeного чужою і українською публікою і критикою за його незрівняні, геніяльні карикатури.

Обидва мистці Бутович і Козак надають певну конкретність українській історії, літературі і мітології, і в цей

(Закінчення на стор. 3-ій)

Інавгураційна мистецька виставка в гантерській „гражді"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

спосіб зберігають те, що нам важливе і близьке.

МИХАЙЛО ЧЕРЕШНЬОВСЬКИЙ

Ця виставка була тим важливішою, що дала нам нагоду побачити праці важливого українського скульптора, Михайла Черешньовського, котрі рідко появляються на виставках. Черешньовського скульптури, з котрими ми ближче познайомлені, це — переважно більше публічного характеру, як наприклад пам'ятник Лесі Українки в Клівленді, пам'ятник Героям на оселі СУМА в Елленвіллі, чи чудово вирізьблений іконостас та інша різьба в церкві св. Івана Хрестителя у Гантері.

На цій виставці Черешньовський виставив портрети та скульптури з релігійно тематики. В них можемо спостерегти головні принципи його мистецтва. Викінчення його праць, наприклад, докладне, а не вільне імпресіоністичне.

Ця прецизійність у виконанні справді вимагає взаїмної застанови і уваги глядача і тим творить контакт чи відношення між ним і твором. (Цей контакт скульптор зміцнює тим, що ставить глядача у певне фізичне положення відносно твору). Черешньовського скульптури найкраще спостерігати фронтально. Як відійдемо від тієї позиції, то, хоча його скульптура анатомічно задовільна, ми затрачаємо психологічний контакт із суттю твору. Ця фронтальність скульптури Черешньовського має довгу історію у мистецтві, та цей принцип відіграв головну ролю у розвитку мистецтва Єгипту. Але, де єгипетський скульптор творив в більшості речі з масивного каменя, з якого постаті королів-богів ніколи не були вповні визволені, Черешньовського статуї, роблені в дереві (його улюблений матеріял) чи гіпсі, освободжені від матеріялу, в котрім вони виконані, так що його твір охоплює площу довкола себе, а не існує в контрасті з нею. Це відношення скульптури до свого довкілля надає праці певну безпосередність і людяність.

У його „Втечі до Єгипту", наприклад, де представлено Пречисту Діву з Немовлятком на ослі, він чудово пов'язує скульптуру Діви і Дитятка із горизонтальністю осла. Все це спочиває на чотирьох вертикальних елементах ніг осла, так, що порожнеча нижчої частини скульптури існує в балянсі з різьбою вищої частини. Властиво ця гра між масою і порожнечою надає глядачеві почуття, що скульптура існує в нашім світі, і ми відчуваємо, що в цілому творі є життя і можливість руху.

Цей твір є повний багатьох інших контрастів, що найбілише підкреслюють його динаміку. Наприклад, постать осла виконана реалістично і анатомічно докладно, але Пречиста і Дитя до певної міри абстрактні, особливо у грі між їхньою анатомією і лагідною лінією фалдів одежі, котра охоплює ніжно Пречисту, з'єднує її з Дитятком, і грає важливу ролю у пов'язанні їх обох з постаттю осла.

Все це творить працю, в якій є мистецька серйозність, постійність і в той же час — елементи людські. Черешньовський елімінує, наприклад, особу Йосифа, котра майже завжди існує в представлені тієї теми, і тим звертає нашу увагу менше на момент втечі, а більше на любов матері до дитини.

Черешньовський у своїх портретах також не затрачує вигляду особи в бравурі імпресіоністичного виконання, але застановляється над кожною відмінністю в анатомії предмету портрета, опрацьовує її докладно, надаючи до певної міри абстрактинности, аж поки все виллється у переконливу фізичну і психологічну подібність. Найбільш досконалі з портретів Черешньовського на виставці, це; голова Степана Бандери, портрет жінки мистця, Людмили, і портрет Оксани Макаревич-Сидорак. Всі вони виконані в іншім етапі розвитку мистця і тим показують не тільки силу, але й довголітню витривалість його творчости.

Про вище згаданих мистців можна висловитися, що вони, як і інші визначні українські мистці, своїм прикладом та своїм відданням до мистецтва в рямках українського культурного життя, служать вже довгі роки надхненням і прикладом для молодших кадр творчих сил і тим запевнюють збереження нашого культурного „я".

У ВАШИНГТОНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ АКЦІЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

би звернути увагу світу на справу Мороза. Ми не могли сидіти з заложеними руками, коли довідалися, що Мороз голодує до смерти... Ми надіємося, що й інші підуть за нашим прикладом". А. Міхняк повідомив присутніх, що в середу 14-го серпня ак. А. Сахаров звернувся до президента ЗСА Дж. Форда, щоби він інтервенював в справі Мороза. Промовець заявив, що голодівка у Вашингтоні буде продовжуватися. Він подякував українській громаді Балтимору і Вашингтону за моральну підтримку і зокрема подякував обидвом священикам — католицькому і православному, які дуже багато допомагали у праці Комітету у Вашингтоні. Свій виступ А. Міхняк закінчив словами: „Ми ніколи не забудемо всіх Вас! Хай живе Мороз!"

Орест Петренко, який також був на 18-му дні голодівки, відчитав ряд телеграм, які наспіли до Комітету, чи які були вислані до президента Форда чи совєтського амбасадора Добриніна в обороні В. Мороза.

Дуже зворушливим був виступ Адріяни Мушинської, яка на доручення лікаря закінчила голодівку на 16-му дні. Вона говорила: „Ми, група молодих ідейних людей, прибули до Вашингтону з різних міст Америки, бо відчували потребу негайно започаткувати акцію в обороні В. Мороза. Не зважаючи на нашу приналежність до різних організацій, ми всі були об'єднані тими самими ідеалами. Захоплені прикладом жертвенности В. Мороза, ми з солідарности з ним розпочали голодівку. Ми зазнали хоч в мікроскопічній мірі болі голоду. В хвилинах, коли нам було дуже тяжко, ми почували себе найсильніше зближені з мучеником у Владимірській тюрмі. Додавали нам сили волі витримати у нашій поставі чужі прохожі люди, які зупинялися біля нашої стійки і розпитували про В. Мороза".

Координатор цілої акції оборони В. Мороза в Америці Андрій Чорнодольський, повний віри, що ми доб'ємося звільнення Мороза, говорив: „Сьогодні є 27-ий день, коли ми почали акцію оборони В. Мороза у Вашингтоні. Сьогодні є 18-ий день голодової акції... Коли ми приходимо з праці до дому, кожного дня, кожний з нас відчуває голод... Подумаймо тільки, як почувалися ці молоді люди, які вісімнадцять днів, на одному розі вашингтонської вулиці, не на приємному розі, а на розі, де вони сповнювали свій обов'язок і обов'язок в імені всіх нас і цілої української спільноти... В особі В. Мороза ми знайшли універсальні принципи, які відносяться до всіх народів, а не лише до українського народу, які є поневолені і які є на волі. Сьогодні права В. Мороза є так сильно потоптані, що в його обороні стають тисячі людей". А. Чорнодольський заявив, що зустрічі з президентом Фордом можна буде добитися лише тоді, коли акція у Вашингтоні буде підтримана цілою українською громадою у ЗСА. „Ми зможемо добитися цієї великої хвилини, — говорив він, — коли президент Форд побачить, що тисячі українців стоять солідарно з голодуючими у Вашингтоні і з В. Морозом... Не розчаровуймось, що сьогодні нас тут мало. Повернувшись домів, закликаймо й інших, щоби й вони включилися в наші лави і ставали в обороні В. Мороза". Перед українською спільнотою А. Чорнодольський поставив дві альтернативи: або задовільнитися нашою „етнічністю" і нашими культурними здобутками, або стати на шлях палких оборонців законних прав українського народу на політичну незалежність і свободу.

Черговим на демонстрації промовляв Є. Іванців. Повний запалу він говорив: „Троє голодуючих були примушені закінчити голодівку на домагання лікаря, дальших двоє закінчать її вковкороткі. Але це не значить, що наша праця закінчилася. Наша праця буде продовжуватися так довго, як довго В. Мороз перебуває у Володимирській тюрмі... Ми будемо боронити В. Мороза-людину і В. Мороза-символ. Символ є так само важний, якщо не важливіший, як людина. Може большевики вб'ють Мороза-людину, але Мороз-символ буде жити вічно. Бо його писання і його ідеали — це основні людські ідеали цілого людства, права кожної людини на свободу".

Останнім на демонстрації промовляв Юрко Карпінський. Він говорив: „Акція оборони В. Мороза відбувалася у Вашингтоні не лише на стійці голодуючих на розі вулиць „К" і 16-ої. Акцію цю ми перенесли до бюр конгресменів і сенаторів, до редакцій газет, радіо і телевізійних станцій". І хоч вашингтонська преса мовчить, все ж зроблено велику роботу, про яку він розказав присутнім. Опираючись на тезу президента Форда про „відкриті двері", він говорив, що представники Комітету ведуть акцію, щоби за допомогою конгресменів і сенаторів, президент Форд відкрив свої двері також для делегації голодуючих і заявився в обороні В. Мороза. Ю. Карпінський також поінформував, що вже деякі конгресмени запротестували проти мовчанки вашингтонської преси в справі Мороза.

В часі демонстрації виступив з коротким словом представник естонців Фред Іза, який заявив солідарність естонської групи з оборонними акціями В. Мороза.

Після промов демонстранти перейшли походом біля Білого Дому, повернулися біля стійки голодуючих, де кожному вручено горіючу свічку, перейшли попід амбасадою СССР і зупинилися напроти неї. Звідти делегація, до якої входили голодуючі — А. Міхняк, О. Петренко, Л. Ясевич і А. Мушинська і представники Комітету Є. Іванців і Ю. Карпінський перейшли до амбасади СССР, щоби передати совєтському урядові домагання в справі В. Мороза. Після того, як представники амбасади відмовилися прийняти делегацію, вона повернулася і напроти, на сходах будинку американських профспілок, відбулося закінчення демонстрації. Оточені демонстрантами з горіючими свічками в руках, учасники голодівки А. Мушинська і Л. Ясевич читали по українськи і по англійськи уривки з творів Мороза, що стало кожновечірнім ритуалом програми голодуючих.

На заклик голодуючих і керівництва Комітету на оборону В. Мороза в неділю 18 серпня з різних міст Америки вислано до президента Форда понад 500 телеграм, в яких висловлено домагання, щоби Президент Америки заявився в обороні В. Мороза і прийняв у Білому Домі делегацію голодуючих.

Висилання телеграм продовжується.

В суботу 18 серпня голодівку припинив на вісімнадцятому дні Орест Петренко, а у неділю на 19-му дні Андрій Міхняк. Обидва студенти припинили голодівку на виразне домагання лікаря.

У неділю увечорі 19 серпня відбувся черговий похід зі свічками біля совєтської амбасади. Знову відбулося вже традиційне читання творів Мороза. На вечорі представлено чотирьох нових студентів, які розпочали голодівку: Орися Каркоць (Ст. Пол, Мінн.), Степан Кмьотик і Богдан Капітанець (Клівленд), Оленка Курилас (Вашингтон).

Потрібна негайна допомога

Комітет на Оборону В. Мороза у Вашингтоні закликає всіх українців і всі українські організації у ЗСА негайно присилати свої пожертви на продовження акції оборони В. Мороза у Вашингтоні. Всі пожертви слати на адресу:

Committee for the Defense of V. Woroz P.O. Box 40121, Palisades Station Washington, D.C. 20016.

Комітет просить слати телеграми до президента Дж. Форда, домагаючися, щоби він став в обороні В. Мороза і щоби прийняв делегацію голодуючих студентів у Вашингтоні.

Подібні телеграми слід слати до конгресменів і сенаторів.

Писати листи до місцевих газет. Домагатися інформацій про стан здоров'я В. Мороза і про голодуючих студентів у Вашингтоні.

Щоби добитися успіху у Вашингтоні ці акції повинні бути виконані негайно, без жадної проволоки.

За інформаціями і у всіх справах телефонуйте до Вашингтону на: (202) NA-8 8510, Extention 536.

Ніксон повинен публічно признатися до вини — заявив конгресмен Ровдс

Вашингтон. — Конгресмен Джон Ровдс, лідер республіканської меншости в Палаті Репрезентантів, у неділю, 18-го серпня, заявив на телевізійній програмі, що, на його думку, колишній президент Ричард Ніксон повинен публічно признатися, що був причетний до спроб затаїти Вотергейтську аферу. Ровдс думає, що Р. Ніксон це зробить, але не знати коли. Як відомо, у своїй резигнаційній промові, яка була передавана на телебаченні та через радіо, колишній президент Ніксон, обговорюючи Вотергейтську справу, обмежився тільки до загального ствердження, що деякі його потягнення були безумовно „помилкові".

Під час свого виступу на телебаченні конгресмен Ровдс також сказав, що спроби притягнути Ричарда Ніксона до судової відповідальности за Вотергейтську аферу не матимуть жодних позитивних наслідків для Америки, а, навпаки, тільки доведуть до дальшого поділу в країні. Треба закинути всі пляни відносно притягнення Р. Ніксона до судової відповідальности, сказав конгресмен Ровдс, бо він був президентом З'єднаних Стейтів і багато з нас думає, що, за винятком Вотергейтської справи, знаменито виконував свої обов'язки.

ДЕНЬ ПРАЦІ — 20 ГОДИН!

Київ. — На підставі повідомлення агенції РАТАУ київська російськомовна „Рабочая газета" з 10-го серпня пише про „заразітельний" приклад запоріжців для поліських механізаторів - комбайнерів, які „7-го серпня за 20 годин безперервної праці підібрали валки ячменю на площі 72 гектарів, намолотили і перевезли на тік 2160 центнерів зерна".

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 15-го серпня 1974 р., по короткій недузі,
упокоївся в Бозі на 85-му році життя
і 61-му році священства
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ і ШВАГЕР

бл. п.
о. ЯРОСЛАВ ЗАХАРІЯСЕВИЧ

довголітній парох Кобла Старого, пов. Старий Самбір і Подолець, пов. Рудки в Україні та сотрудник церкви св. священомуч. Йосафата в дільниці Френкфорд, а останньо церкви Христа Царя в дільниці Найставн у Филядельфії.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОНИ почнуться у вівторок, 20-го серпня 1974 р. о год. 7-ій вечора в церкві Христа Царя при Каюга вул. на Найставні, а Заупокійна Божественна Літургія буде відслужена в середу, 21-го серпня 1974 р. в год. 9-ій рано, після якої тлінні останки Покійного будуть перевезені на український католицький цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Горем прибиті:

ОЛЕНА — дружина
о. ОЛЕКСІЙ — син
МИРОН — син з дружиною КАТЕРИНОЮ
БОГДАН і ОРЕСТ — внуки
ЄВГЕН — син з дружиною МАРІЄЮ
АДРІЯН — внук
СОФІЯ, МАРІЯ, НАТАЛІЯ — сестри з Родинами
РОМАН — брат з Родиною
КАТЕРИНА — братова з Родиною
о. ГРИГОРІЙ — шваґер з Родиною
Ближча і дальша Родина в ЗСА і Україні

З болем серця повідомляємо Приятелів і Знайомих,
що у п'ятницю, 9-го серпня 1974 р. відійшов у Вічність

бл. п. поручник
ОНУФРІЙ КАНІВЕЦЬ

уроджений 12-го червня 1899 р. в селі Потапці, пов. Канівського на Київщині, учасник збройних Визвольних Змагань за державну незалежність Української Народньої Республіки 1917-1920 рр., ревний комбатантський, національний і громадський діяч.

ПАНАХИДА і ПОХОРОН відбувся в понеділок, 12-го серпня 1974 р. в церкві св. Марії у Ню Бритен, Коннектікат.

Горем прибиті:

дружина — НІНА
сини: ЮРІЙ з дружиною і дітьми
БОГДАН

В четвер, 1-го серпня 1974 року
у фатальному автомобільному випадку
коло Чикаго, ЗСА, загинули

СОФІЯ і ОЛЕКСА ІВАЩЕНКИ

ПАНАХИДУ відправлено 4-го серпня 1974 року.

ПОХОРОН, після св. Літургії в православному катедральному соборі св. Володимира, відбувся на кладовищі Елмвуд, 5-го серпня 1974 року.

Горем прибиті діти Оля, Петро та Іван висловлюють щиру подяку о. Ф. Білецькому, Українській Кооперативі, ОДУМ-і, ТОП-у Сестрицтві св. кн. Ольги та всім Друзям і Знайомим за квіти, допомогу, вислови співчуття та належне людське і християнське вшанування їхніх батьків.

У ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого Дорогого й Незабутнього МУЖА
бл. п. Митр. Прот. УАПЦ

о. Александра Явтушенка

бувшого старшини українських Визвольних Змагань, ініціятора й організатора Вільного Козацтва в 1917-1918 рр. в м. Богодухові на Харківщині та учасника у відродженні УАПЦеркви 1921 р. разом з своїм старшим рідним братом

бл. п. Митр. Протоієреєм

о. Симоном Явтушенком

небіжчик-мученик 1946 р.
за їх Души

ПАНАХИДА

відбудеться на могилі в неділю, 25 серпня 1974 р. після Служби Божої в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В неділю, 1-го вересня ц. р.

ПАНАХИДА

відбудеться після Служби Божої в церкві св. Володимира, 110 Russ Street, Hartford Conn.

Замість квітів на могилу — 25.00 дол. переслала на Українську Бібліотеку Симона Петлюри в Парижі, Франція; на Українську Вільну Академію Наук У США 20,00 долярів і на дитячий журнал „Веселка" 5.00 долярів. Прошу Приятелів і Знайомих помолитися в цей день за Спокій Їх Душ.

Пані-Матка ЄЛИЗАВЕТА ЯВТУШЕНКО

16-го серпня 1974 р., Hartford, Conn.

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ І. УД УНА
подає Членам і всім колишнім Воякам до відома
сумну вістку,
що дня 18-го серпня 1974 року в Клівленді, Огайо,
по тяжкій недузі відійшов у Вічність,
на 53-му році життя,
наш ПОБРАТИМ по ЗБРОЇ

св. п.
ОМЕЛЯН МАЦИНА

підстаршина І. Української Дивізії УНА.

Опечаленій Родині Покійного передаємо вислови глибокого співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ — КЛІВЛЕНД, Огайо

В пам'ять нашої Дорогої й Незабутньої

Ліди з Годованців-Гавриляк

на Фонд Українських Студій у Гарварді
зложили 205.00 дол.
ПРИЯТЕЛІ з Рочестер, Н. Й.:

по 20.00 дол.: — Віра і д-р Володимир Мотика;

по 10.00 дол. — Тамара і д-р Богдан Гуран, Уляна і Мирон Бабюк, Таня і Мирон Бабюк, Слава і Анатолій Коба, Стефанія і Роман Павлович, Ірма і Мірко Пелешенко, Люба і Любомир Шміґель, Ірена і Орест Гафткович, Слава і Володимир Зелез, Анна і д-р Дмитро Капітан, Іванна і Мирослав Мартинець, Таня і Ростислав Шутер;

по 5.00 дол. — Люба і Роман Домбчевський, Анна і Микола Сіяк, Марія Костів, Марія і Іван Крамарчук, Михайлина і Дмитро Пилипець, Мирослава і Володимир Приймак, Ірина і Мирон Русняк, Анастазія Сверечинська, Анна Сорохтей, Олена і Мирослав Тицький, Олена Харамбура, Анна і Роман Чорнобіль, Ірина і Григорій Шміґель.

Замість квітів на могилу

сл. п. проф. Павла Сиротюка

складаю на Фонд Українських Студій
в Гарвардському Університеті
25.00 дол.

Віра М. КУНИНР

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність,
дня 19-го липня 1974 р. в Рочестері, Н. Й. —
наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО —

бл. п.
ОМЕЛЯН ГОШОВСЬКИЙ

Горем прибиті, почуваємося до обов'язку зложити прилюдно подяку Всім, хто віддав шану Покійному та своєю участю в похороні звеличав Його пам'ять, а нам подав підпору у нашому горю і смутку.

Зокрема наша подяка Впр. Отцям з парохії свящ. Йосафата — за похоронні відправи та відпровадження Покійника на місце Вічного Спочинку.

Спеціяльну подяку складаємо Управі і Членам місцевого Відділу ОДВУ, якого постійним членом був Покійний, за їхні співчуття і квіти та організовану участь в похоронних відправах, за несення домовини та змістовне працальне слово Голови Відділу над домовиною, а також Членові Управи — за переведення грошевої збірки на видавничий фонд „Смолоскипу", як нев'янучий вінок у пам'ять Покійного Члена.

Рівнож щира подяка від нас Представникам 26 Відділу ОДВУ з Ютики, Н. Й. за їхні співчуття, Служби Божі та участь в похороні.

Ми щиро вдячні нашій Родині, Приятелям і всім Знайомим за вияви співчуття, поміч, поради, за їхні вінки й квіти, передовсім за символічний вінок від Друзів з рідної Коломиї; за Ваші молитви і жертви Служб Божих за упокій Його душі, а також за щедрі пожертви, в пам'ять Покійного, — на Український Науковий Інститут у Гарварді, якого Покійник за життя був ентузіястом і жертводавцем.

Дякуємо рівнож за зворушливе прощання Покійника — сеньйором нашої Родини, що линула з глибини Його душі.

Вкінці складаємо подяку похоронному заведенню Павла Гарраса за фахову обслугу.

Нехай Щедрий Господь сторицею усім Вам відплатить!

В глибокому смутку:
ІРИНА — дружина
ІГОР і СЕРГІЙ — сини
ХРИСТЯ — дочка

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА має шану запросити Українське Громадянство на

ТРАДИЦІЙНУ ВОЯЦЬКУ ЗАБАВУ

яка відбудеться на Оселі Українського Робітничого Союзу в Глен Спей, Н. Й., в суботу, 31 серпня 1974 р.

Початок: 9-та год. веч.
Оркестра: Н. Гірняка
Виступає: гуморист С. Магмет
Аранжер: Ярослав Балабан

ДЕНВЕР І КОЛОРАДО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

електричні, хемічні, ґумові, ракетні й тому подібні компанії, переважно легкої промисловости, тому для звичайного робітника небагато можливостей на працю, бо тяжкого промислу немає.

Культурно - науковий рівень міста Денвер дорівнює більшим містам ЗСА. Є тут аж чотири університети в місті і поза ним, є славна Летунська Академія в недалекому Колорадо Спрінґ, як теж і інші різні школи, коледжі тощо. Є тут симфонічні оркестри й театри, славний на цілий світ з акустики природний амфітеатр у поблизьких горах серед скель на віддалі 15 хвилин їзди з міста, є багаті й цікаві музеї, бібліотеки, хмаросяги й святині, найрухливіше в світі модерне летовище, місця розваг і т. п.

Крім Денверу стейт Колорадо має кілька цікавих менших міст, з яких деякі утримувані в їх первісному вигляді, є також „ґовст тавнс", або вимерлі містечка, що скінчили своє існування, хоч колись були дуже рухливі й славні видобуванням золота, срібла й інших металів та мінералів, як теж відомі з торговельного обміну з індіянами. Місто Денвер в поблизьких його горах славиться могилою і музеєм загальновідомого Боффала Била (полк. Коді), яким неодин із нас із старшого покоління одушевлявся у своїй молодості, читаючи про нього й його пригоди з індіянами. Під самим Денвером у горах є загальновідома місцевість, звана Мадер Ґабріні Шрайн, славна з прощ та відвідин туристів, з великою статуєю Христа на горі, з цілющим джерелом у її підніжжя, з довжелезною хрестною дорогою під саму гору — з безліччю уфундованих прочанами й жертводавцями сходів.

Щоб відвідати всі цікавіші місцевості в місті Денвер, його околицях та горах, з їх такими характеристичними місцями, як Пайкс Пік, Ґарден оф Ґадс, Севен Фолс з 265 східцями уздовж водопадів, Маніту Спрінґс, а в нім Кейвс оф де Віндс та Індіян Двеллігс, кілька радієвих та сірчаних купелевих місць, як Глен Вуд Спрінґ, Гат Сульфур Спрінґ, Айдано Спрінґс, Ельдорадо, Юрей, Селайда, лещатарські й рибальські райони, переходи пасем гір, їх просмики з тунелями, гірські ріки й річки з водопадами, гірські озера, як Ґренд Лейк, Ред Рак Лейк, Бир Лейк, Еко Лейк та багато інших атракцій, а врешті Месса Верде стейт парк з його передісторичними житловими будівлями в скелях та інші парки з кольоровими скелями й їх природньо різьбленими архітектурними видами — треба не один - два, але кілька добрих тижнів безперервної подорожі із частими, нераз довшими, зупинками для відпочинку.

У місті Денвер, столиці стейту Колорадо, є досить велика українська громада з двома її церквами: католицькою, з о. крилошанином Павлом Смалем, та православною, з о. протопресвітерем Теодозієм Дятиловичем. Українська громада, в якій видніє прикладна співпраця українців католиків з православними, є досить добре зорганізована, так у секторі старших, як і молоді, бо є добре поставлений Пласт та школи українознавства, а серед старших такі організації, як Організація Оборони Чотирьох Свобід України, Організація Державного Відродження України, Вільне Українське Козацтво та Об'єднання Українських Ветеранів. Був тут перед двома роками й відділ УККА, що об'єднував усі організації, й тепер поновлено старання, щоб цей відділ оживити як координаційний чинник у громаді, що мав би бути рушієм у загально - громадській праці, в першій мірі в культурно - виховній. Досі найбільш хосенну працю вів і веде відділ УВАН, що час від часу влаштовує наукові доповіді силами своїми, а ще частіше — позамісцевими, звичайно запрошеними гістьми. На жаль, усю організаційну й наукову роботу плекають тільки старші, бо молодше покоління не проявляє зацікавлення українським життям й покищо немає надії, щоб хтось із молоді перейняв обов'язки від своїх батьків. Основною причиною цього явища є різниці в поглядах між старшим і молодшим поколіннями, а зокрема і брак ініціятиви серед старших подумати про молодь та дати їй напрямні для зорганізованого життя згідно з її задумами та розумінням. У висліді наша молодь, не маючи заохоти від старших, не розвинула в себе зрозуміння для українського зорганізованого життя та української культури та симпатії до української землі, її сучасного стану та її минулого.

Тому то, попри організаційне життя в рамках денверської громади робиться заходи пожвавити й життя культурне з участю молодечого доросту, навіть з його ініціятивою. Не легко це дається, але робиться, що можна, щоб цьому культурному об'єднанню усіх наявних сил надати зовсім самостійного підґрунтя з наміром плекати українську культуру в її традиційнім виді й щоб в цей спосіб забезпечити загальний національний підйом. Ціль отже добра, й загал ідейно поставлених людей схвалює цей почин, як щось не тільки позитивне, але й конечне, щоб із влаштовуваних в с іляких культурних імпрез мали користь не тільки свої, але й чужинці та нас пошанували за те, що вміємо плекати та цінити свої духові вартості.

То ж, як бачиться, культурно - виховне життя в денверській громаді має ще деякі перешкоди, воно не зовсім наладнане. При церкві православній хор, щоправда малий, але добрий, існує від самого початку її зорганізування. При українській католицькій церкві хор теж існував довший час і лише на один рік перервав був свою діяльність. Відновлено його минулого року в доволі чисельному складі, притягаючи до нього теж і молодечі співочі сили. Але на цьому не можна зупинитися, треба, щоб ціла громада проявляла себе у своїх культурно - виховних діях.

Та, назагал, не можна тут нам нарікати, бо громада, може й тому, що не занадто велика, держиться добре і творить частину рідної спільноти. Є доволі зустрічей при церквах та при нагоді інших організаційних сходин, доповідей чи імпрез, влаштовуваних час від часу цією чи іншою організацією. Живеться тут гарно, бо місто спокійне й немає таких проблем, як їх мають міста більші. Не говорячи вже про красу й романтику гір, саме місто Денвер, серед зелені, під блакитним небом, зі свіжим повітрям та доброю гірською водою, робить враження великої вакаційної місцевости, де народ разом з природою тішиться радісним життям. Відрадним явищем тут є ще й це, що людина не пріє, як це дошкульно відчувається в середніх та східніх стейтах, бо повітря сухе і проріджене, а Денвер розташований на підгірській високорівні 5.280 стіп понад рівнем моря, звідки і його назва: „милю високе місто". Назагал непотрібне тут і хатнє охолоджування, бо хатню температуру можна реґулювати різницею температури вечорів і ночей, що звичайно буває 30 до 40 ступенів нижча від температури дня, тому то, буквально, всі військові станиці та ракетні установи фірми Мартін Маріетта не мають ніяких охолоджень, бо в цьому кліматі вважають їх зайвими. Теж притаманним для цього підсоння є те, що в гарячі соняшні дні у затінку відчувається прохолоду, а вечори й ночі бувають досить холоднаві й майже завжди зоряні. Справді, добре тут жити й здорово, тому так багато хворих людей, особливо на ревматизм та артретизм, приїжджають сюди, де навіть такі захворювання, як простуда й нежить належать до рідких випадків. Температура в Денвері влітку серед дня невисока, бо назагал сягає 80 до 90, рідше — 95 ступенів, тоді коли в Феніксі, Арізона досягає 115, а й 120 ступенів.

Це все, що міг я побачити, довідатися й зазнати за час мого півторарічного перебування в Денвері після мого переїзду сюди з Чикаґо. На прохання деяких з моїх знайомих, що живуть у різних стейтах Америки, подав я цей допис, щоб про гарне місто Денвер та чудовий стейт Колорадо дізналися дещо більше й обширніше й інші, які бажали б тут поселитись.

Роберт Стенфілд заповів резиґнацію

Вашингтон. — У середу, 14-го серпня, лідер канадської партії Проґресивних Консерватистів Роберт Стенфілд повідомив кореспондентів, що плянує зрезиґнувати з цього посту, а також заявив, що не буде кандидувати до Палати Громад у наступних крайових виборах. Як відомо, Проґресивні Консерватисти творять офіційну опозицію в теперішньому парляменті. Коментатори твердять, що резиґнація 60-річного Стенфілда була передбачена з огляду на вислід останніх виборів до Палати Громад, під час яких партія Стенфілда здобула тільки 95 місць, втрачаючи 11, а Ліберальна партія, під проводом прем'єр-міністра П'єра Е. Трудо, здобула 141 місць. Між іншим, від 1968 року, коли Стенфілд став лідером партії, Проґресивні Консерватисти проґрали всі вибори. Ще не відомо коли Стенфілд остаточно уступить з посту лідера партії, але напевно перед наступною крайовою конвенцією партії, яка мусить відбутися перед березнем 1976-го року. Партійний „кокус" вже в середу, 14-го серпня, прийняв до відома рішення Стенфілда зрезиґнувати, але його наступник буде вибраний щойно на партійній конвенції. На пресовій конференції Стенфілд сказав, що на його думку партія повинна вибрати канадця французького походження, щоб в такий спосіб дещо послабити становище прем'єр-міністра Трудо в Квебеку та в інших провінціях, в яких проживає більше канадців французького роду.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Володимир Данильченко, член УНСоюзу, Від. ч. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні. Помер 4 липня 74 р. на 26 році життя. Покійний народився в 1948 р. в Німеччині і став членом УНСоюзу в 1954 році. Полишив у смутку дружину Гленду, двох синів, батьків та сестру, близьку та дальшу родину. Похорон відбувся 8 липня 1974 р. в Морисвіл, Пенсильванія.
Вічна Йому Пам'ять!
С.Ш.

Мелянія Харчишин, членка УНСоюзу, Від. ч. 385 Т-ва Запорожська Січ в Міннеаполіс, Мінн. Померла на 89 році життя. Народилася 1883 року в Перемишлі, Зах. Україна і стала членкою УНСоюзу в 1921 р. Полишила в смутку Сестру Служебницю Давиду, Мек Гю, Естеру Брантнер і сина Йосифа Харчишина. Похорон відбувся 6 липня 1974 р. на цвинтарі св. Марії в Міннеаполіс.
Вічна Їй Пам'ять!
Ярослав Карпяк

Одарка Ірена Корель, членка УНСоюзу, Від. ч. 385 Т-ва Запорожська Січ в Міннеаполіс, Мінн. Померла на 57 році життя; народилася 1917 року в Самборі, Зах. Україна, і стала членкою УНСоюзу в 1958 р. Полишила в смутку мужа Романа, сестру на Україні і шваґра М. Захарясевича. Похорон відбувся 3 липня 74 р. на цвинтарі св. Марії в Міннеаполісі.
Вічна Їй Пам'ять!
Ярослав Карпяк

Омелян Гошовський, член УНСоюзу, Від. ч. 472 Т-ва Пластовий Відділ У.Н.С. в Чикаґо. Помер 19 липня 1974 р. на 63 р. життя; народився 1911 р. у Львові, і став членом УНСоюзу в 1950 р. Полишив у смутку дружину Ірину, дочку Христину, синів Ігоря і Сергія, сестру Іванну Яськович з чоловіком і дітьми в Польщі, близьку і дальшу рідню в Америці, Канаді, Польщі та Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Сепульхер в Рочестері, Ню Йорк.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Відділу

Микола Тара, член УНСоюзу, Від. ч. 277 Т-ва св. Івана Хрестителя в Гартфорді. Помер 19 липня 74 р. на 52 р. життя; народився в 1923 р. в селі Теплиці пов. Ярослав Зах. Україна, і став членом УНСоюзу в 1951 р. Полишив у смутку 4-ро дітей: Марія літ 19, Михайло літ 16 Іван літ 12, і Анна літ 4. Покійний був вдівцем по Галині Рошанків. Похорон відбувся 23 липня ц.р. на цвинтарі в Ґластонбурі.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Відділу

Катерина Кібюк, членка УНСоюзу, Від. ч. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку. Померла 3 липня 74 р. на 74 р. життя; народилася в 1900 р. в Глухно пов. Березів і стала членкою УНСоюзу в 1924 р. Полишила в смутку мужа Александра, дочку Деню, сина Теодора і 3 внуків. Брата Івана Макарчик, сестру Марію Гендерсон, Галину Рівей і багато близької і дальшої родини. Похорон відбувся 6-го липня 1974 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Ню Йорку.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу

Василь Протасик, член УНСоюзу, Від. ч. 473 Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Квебек. Помер 10 червня 1974 р. на 69 р. життя; народився в 1905 р. у Вовківцях, Україна і став 1950 р. чл. УНСоюзу. Полишив у смутку дружину Анну, дочку Марію, і двох внуків — Василь і Дмитро та дві сестри. Похорон відбувся 13 червня 1974 р. на цвинтарі в Монтреалі.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Відділу

Інж. Павло Дубріваний, член УНСоюзу, Від. ч. 172 Т-ва І. Франка в Вінленд, Н. Дж. Помер 10 липня 1974 р. на 76-му році життя; народився 1899 і став членом УНСоюзу в 1949 р. Полишив у смутку дочку Галину Гурель, зятя Луку, 4 внуки — Романа, Марка, Соню і Олюсю. Поховано 13 липня 74 р. на цвинтарі Укр. Православної Церкви у Баунд Брук.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр. Відділу

Михайло Шевців, член УНСоюзу, Від. ч. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні. Помер 1 серпня 74 р. на 77 р. життя. Народився в 1896 в Глібовичах, Україна і став членом УНСоюзу в 1935 р. Полишив у смутку дружину Анну, три доньки, та близьку і дальшу родину. Похорон відбувся 5 серпня на цвинтарі Ст. Гедвіґ у Трентоні.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Ш.

Даниїл Поцентилюк, член УНСоюзу, Від. ч. 330 Т-ва Запорожська Січ в Літел Фолс, Н.Й. Помер 23 липня 1974 р. на 86 р. життя. народився в 1888 р. в Павутінці, Україна, і став членом УНСоюзу в 1919 р. Полишив у смутку дружину Тересу, дочку Анну Мартинюк Літел Фолс, Н.Й. одного брата Ілька і побратима Джін Ан Варнер та рідних у Канаді і в Україні. Похорон відбувся 25 липня на цвинтарі Ст. Меріс в Е. Геркімер, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Я. Мартинюк

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
влаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ
в днях 30-го, 31-го серпня та 1 і 2-го вересня 1974 року

на кортах „СОЮЗІВКИ"
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ
за індивідуальні першості
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 1974
І ЗА ЧАШІ
УНСОЮЗУ, „СОЮЗІВКИ", „СВОБОДИ", „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" і п-ні М. ДУШНИК
в поодинокій грі:
ЖІНОК - ЧОЛОВІКІВ - МОЛ. - СЕНЬЙОРІВ (35-44) - СЕНЬЙОРІВ (45 і 55 р.) ЮНАЧОК-ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписовим по $4.00 (юначки і юнаки) і по $6.00 (всі інші) приймає:

Bohdan Rak
43-21 49th Street
Long Island City, N. Y. 11104

до 24-го серпня 1974 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться на засіданні Комісії на передодні змагань.

Збірка змагунів у групі чоловіків до елімінацій в п'ятницю, 30-го серпня у „Веселці", о год. 12 полудня, точно. Тенісисти, які не зголосяться до визначених гор до год. 12 полудня, будуть здискваліфіковані.

Змагуни групи чоловіків, виелімінувані в прелімінарній рунді, можуть змагатись в „турнірі переможених".

на басейні „СОЮЗІВКИ"
СУБОТА, 31-го СЕРПНЯ 1974 р.
ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у, за мандрівну чашу УНСОЮЗУ у дружиновому точкуванні та за медалі УНСОЮЗУ
у слідуючих конкуренціях:

Хлопці (8-10 р.) — 25 м довільним
Хлопці (11-12) — 25 м довільним
Юнаки (13-14) — 50 м. довільним і 50 м грудним
Юнаки (15-17) — 50 м. довільним
50 м грудним
100 м змінним
Чоловіки — 100 м довільним
100 м грудним
4 х 50 м гінці — довільним
4 х 50 м гінці — змінним
Дівчата (8-10) — 25 м довільним
Дівчата (11-12) 25 м довільним
Юначки (13-14) 50 м довільним
Юначки (15-17) 50 м довільним і 50 м грудним
Жінки — 50 м довільним і 50 м грудним
4 х 25 м гінці довільним

Зголошення до змагань, подаючи прізвище, вік і конкуренцію (окрім гінців), слати до середи 29 серпня на адресу:

Mr. J. D. Rubel, 211-05 29th Ave, Bayside, N.Y. 11360 Tel. (212) BA 4-2170.

Додаткові зголошення приймається в суботу, 31-го серпня від год. 9:30 рано над басейном Союзівки.

Початок змагань — субота, 31-го серпня 1974 р. 11-та год. рано, фінали по полудні того самого дня.

Вписове $1.00 від особи.

Змагуни (-ки) можуть брати участь в одній віковій групі (окрім гінців).

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.

Спортові Т-ва виготовлять прапорці у красках свого Т-ва у виді прямокутника (2 х 3 стопи) і передадуть їх проводові змагань.

Ці тенісові і плавацькі змагання присвячені

50-літтю С. Т. „Чорноморська Січ", Нюарк, Н. Дж.

Змагуни (-ки) подбають про замовлення нічлігів на „Союзівці" на час змагань:
"SOYUZIVKA", Ukrainian National Association Estate, Kerhonkson, N.Y. 12446
Тел.: (914) 626-5641

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК
ПРОСИМО ВИТЯТИ ТА ВИСЛАТИ РАЗОМ З ВІДПОВІДНОЮ ОПЛАТОЮ
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище: ____________________
2. Адреса (по-англійськи): ____________________
3. Телефон: ____________________
4. Дата народження ____________________
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь: ____________________
6. Клюбова приналежність: ____________________

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club.

ТАРЗАН, Ч. 7162. Смерть браконьєра

Лютий володар джунглів має тільки одне на думці — остаточне знищення вбивці...

А-а-а-а-а-а!!! Добре зроблено, Тарзане!.. Ми йдемо вгору!..